

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Direcția legislație, jurisprudență și contencios
Serviciul pentru studiul și unificarea jurisprudenței

GHID

privind condițiile de admisibilitate a cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în materia litigiilor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestațiile de asigurări sociale

** Prezentul ghid reflectă condițiile de admisibilitate – de ordin substanțial și de ordin procedural, ale sesizării întemeiate pe dispozițiile O.U.G. 62/2024, astfel cum acestea rezultă din jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept conturată în aplicarea actului normativ special până la data de 20.12.2024.*

*** Prezentul ghid va face obiectul actualizării cu extrase relevante din deciziile Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pe măsură ce acestea vor fi pronunțate.*

CUPRINS

Chestiuni prealabile	3
Cuprinsul încheierii de sesizare a instanței supreme	4
Obligativitatea suspendării cauzelor similare	7
Analiza condițiilor de admisibilitate prin raportare la jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept	7
1. Domeniul de aplicare. Existența unei cauze vizând drepturi salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice sau privind prestații de asigurări sociale, aflate în curs de judecată	7
2. Titularul sesizării. Completul care uzează de mecanismul întrebării prealabile să judece cauza în primă instanță sau în calea de atac	8
3. Existența unei chestiuni de drept	8
4. Soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere	8
5. Derogare de la condiția noutății chestiunii de drept a cărei lămurire se solicită.....	8
6. Chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curte de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare	8

GHID

privind condițiile de admisibilitate a cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în materia litigiilor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestațiile de asigurări sociale

Chestiuni prealabile

Sediul materiei se regăsește în O.U.G. 62/2024 *privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale*, care se completează cu dispozițiile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

O.U.G. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale:

Art. 1. - (1) Prezenta ordonanță de urgență se aplică în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal.

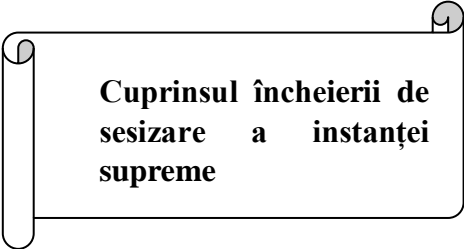
(2) Prezenta ordonanță de urgență se aplică și în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului prevăzut la alin. (1).

(3) Prezenta ordonanță de urgență se aplică indiferent de natura și obiectul proceselor prevăzute la [alin. \(1\)](#) și [\(2\)](#), de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze.

Art. 2. - (1) Dacă în cursul judecării proceselor prevăzute la [art. 1](#), completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

(2) Odată cu comunicarea către Înalta Curte de Casație și Justiție, încheierea de sesizare se transmite, în copie, prin poștă electronică, de către instanța de trimitere și celorlalte instanțe judecătorești competente să soluționeze, în primă instanță sau în calea de atac, procese de natura celui în care aceasta a fost formulată. Președinții instanțelor judecătorești competente, de îndată ce primesc copia încheierii de sesizare, iau măsurile necesare pentru informarea judecătorilor din secțiile corespunzătoare ale acelor instanțe.

Întrucât prealabil analizării în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este ținută să verifice dacă, în raport cu întrebarea formulată de titularul sesizării, sunt îndeplinite în mod cumulativ condițiile de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, a fost elaborat prezentul ghid, având un caracter îndrumător pentru instanțele de trimitere, prin care sunt redate condițiile de admisibilitate – de ordin substanțial și de ordin procedural, ale sesizării întemeiate pe dispozițiile O.U.G. 62/2024, astfel cum acestea rezultă din jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept conturată în aplicarea actului normativ special.

Cuprinsul încheierii de sesizare a instanței supreme

○ În condițiile în care, potrivit art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 *dispozițiile prezentei ordonanțe se completează cu cele ale Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu celelalte reglementări aplicabile în materie*, completului de judecată care sesizează instanța supremă în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, îi revine obligația respectării dispozițiilor compatibile procedurii cuprinse în art. 520 alin. (1) teza finală din Codul de procedură civilă, potrivit căruia *dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților. Cu alte cuvinte, încheierea de sesizare trebuie să cuprindă motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit art. 1 și art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, precum și punctul de vedere al completului de judecată și al părților. (Decizia nr. 43/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1106 din 5 noiembrie 2024, Decizia nr. 52/2024 nepublicată)*

○ Completul de judecată care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept are obligația să se conformeze cerințelor instituite prin art. 520 din Codul de procedură civilă, respectiv: *dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților*. Altfel spus, **încheierea de sesizare trebuie să cuprindă motivele care susțin admisibilitatea sesizării, în raport de prevederile art. 1 și art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 62/2024, alături de punctul de vedere al completului de judecată și al părților.** (...) De altfel, este de observat și faptul că încheierile de sesizare nu respectă cerința de motivare, instituită de prevederile art. 520 din Codul de procedură civilă, deoarece nu formulează o întrebare care să vizeze o problemă de drept aplicabilă în cauzele pendente, nu expune punctele de vedere ale completelor de judecată, precum și ale părților din acele cauze. *(Decizia nr. 55/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1278 din 18 decembrie 2024)*

○ Din punct de vedere formal, încheierea de sesizare a instanței supreme în vederea dezlegării, în prealabil, a unei chestiuni de drept trebuie să respecte dispozițiile art. 520 alin. (1) și (2) Cod proc. civ., de la care legea specială nu derogă. Așadar, **încheierea de sesizare trebuie să cuprindă motivele care susțin admisibilitatea sesizării, această obligație rezultând de altfel și din prevederile art. 2 alin. (1) din OUG nr. 62/2024, care impun completului de judecată să verifice și să constate îndeplinirea condițiilor de admisibilitate și să dispună sesizarea instanței**

supreme doar dacă rezultatul acestei verificări este afirmativ, fiind necesară o analiză argumentată cu privire la toate condițiile de admisibilitate incidente, ca și exprimarea opiniei preliminare a completului de judecată asupra chestiunii de drept cu privire la care se dispune sesizarea.

Este îndeosebi necesară expunerea elementelor de fapt și de drept relevante ale litigiului, precum și indicarea argumentelor din care rezultă că chestiunea de drept are caracter veritabil, de natură să justifice intervenția instanței supreme în scopul rezolvării sale, respectiv caracter esențial, fiind de natură să influențeze în mod direct soluția cauzei pe fond. **În lipsa enunțării acestor elemente, sesizarea nu îndeplinește condițiile legii, iar instanța supremă nu se poate substitui instanței de trimitere în ceea ce privește identificarea și enunțarea unei chestiuni de drept punctuale cu privire la care se solicită o dezlegare de principiu,** respectiv în ceea ce privește determinarea contextului factual și juridic în raport de care rezultă îndeplinirea condițiilor de admisibilitate.

În cauză, se constată că din cuprinsul încheierii de sesizare rezultă circumstanțele esențiale ale litigiului, caracterul esențial al chestiunii de drept, precum și unele argumente în sprijinul caracterului veritabil al problemei respective. În aceste coordonate, lipsa opiniei preliminare a completului de judecată nu este în sine de natură a determina inadmisibilitatea sesizării. Înalta Curte observă totuși că nu poate fi reținută justificarea instanței de trimitere pentru neexprimarea unei opinii preliminare, respectiv riscul antepronunțării. Astfel, potrivit art. 42 alin. (1) pct. 1 partea finală Cod proc. civ., punerea în discuția părților, din oficiu, a unor chestiuni de fapt sau de drept, potrivit art. 14 alin. (4) și (5), nu îl face pe judecător incompatibil; totodată, exprimarea punctului de vedere preliminar al completului de judecată constituie o obligație instituită de art. 520 alin. (2) Cod proc. civ., aplicabil în condițiile art. 4 din O.U.G. nr. 62/2024. Or, este de principiu că judecătorul nu devine incompatibil prin aducerea la îndeplinire a unei obligații impuse de lege. (*Decizia nr. 61/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1274 din 18 decembrie 2024*).

○ Art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că încheierea de sesizare trebuie să cuprindă și punctul de vedere al completului de judecată, care astfel este primul ținut să stabilească dacă există o problemă de interpretare a textului legal, care implică riscul unor dezlegări ulterioare diferite în practica judiciară.

Această exigență legală, subsumată condiției privind ivirea unei chestiuni de drept, a fost în mod constant subliniată în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, considerându-se că încheierea de sesizare trebuie să releve reflecția judecătorilor din completul investit cu soluționarea cauzei asupra diferitelor variante de interpretare posibile și asupra argumentelor de natură să le susțină, pentru a da temei inițierii mecanismului de unificare jurisprudențială reprezentat de hotărârea prealabilă (...). **Prin urmare, revine instanței de trimitere obligația identificării în concret a chestiunii de drept care necesită interpretare, exprimarea punctului de vedere al instanței de trimitere contribuind astfel la a se stabili dacă problema de drept cu privire la care i se solicită instanței supreme să o dezlege este una reală, având vocație de a convinge și, din această perspectivă, că sunt întrunite condițiile de admisibilitate a sesizării (...)** (*Decizia nr. 62/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1277 din 18 decembrie 2024*)

○ Se observă că această sesizare nu se circumscrie sferei unei chestiuni de drept astfel cum aceasta este conturată atât prin raportare la dispozițiile Codului de procedură civilă, cât și prin raportare la normele Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024. Problema modalității concrete

de calcul a sporului, astfel cum este solicitat în cadrul acțiunii judiciare cu care a fost învestită instanța de trimitere este atributul exclusiv al acesteia.

Așa cum s-a arătat deja, definitiv pentru această procedură este faptul că urmărește interpretarea cu caracter de principiu a unei norme de drept (îndoielnice, neclare), stabilită ca incidentă în cauză de către instanța de trimitere, aptă să ducă la dezlegarea litigiului, iar nu determinarea, în concret, de către instanța supremă, a elementelor care conturează raționamentul juridic, pentru ca, ulterior, instanța de trimitere să recurgă la punerea punctuală în aplicare a acestuia la raportul juridic dedus judecării, întrucât nu aceasta este finalitatea mecanismului de unificare a practicii judiciare. Instanța supremă nu poate fi învestită, în cadrul acestei proceduri, cu interpretarea și aplicarea legii la circumstanțele concrete ale cauzei aflate pe rol, atribut care se impune cu necesitate să rămână în sfera de competență exclusivă a completului de judecată legal învestit cu soluționarea procesului. *(Decizia nr. 62/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1277 din 18 decembrie 2024)*

○ Se observă, așadar, că instanța de trimitere, deși a apreciat că se impune declanșarea mecanismului hotărârii prealabile, nu a indicat în concret, cu referire la toate elementele expuse, prin raportare la obiectul cauzei deduse judecării, **problema de drept supusă prezentei examinări**. Exprimarea punctului de vedere al instanței de trimitere contribuie la a se stabili dacă problema de drept cu privire la care i se solicită instanței supreme să o dezlege are vocația de a convinge că sunt întrunite condițiile de admisibilitate a sesizării, însă aceasta nu acoperă obligația ce revine instanței de trimitere, neîndeplinite în cauză, de identificare a chestiunii de drept care necesită interpretare. *(Decizia nr. 67/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1288 din 19 decembrie 2024)*

Este necesar ca instanța de trimitere să redea în cuprinsul încheierii de sesizare a instanței supreme, în mod cumulativ, următoarele elemente:

- **expunerea succintă a procesului**, cu indicarea obiectului litigiului și a temeiului de drept al cererilor deduse judecării: cererea de chemare în judecată; cererea reconvențională; cererile de intervenție; întâmpinarea prin care s-au formulat excepții, calea de atac exercitată etc.; aspectele factuale relevante în cauză, precum și orice alte elemente ale procesului apreciate ca fiind relevante de către instanța de trimitere;
 - **identificarea în concret a chestiunii de drept și a dispozițiilor legale care necesită interpretare;**
 - **motivarea aferentă constatării admisibilității sesizării**, cu referire expresă la:
 - îndeplinirea condiției ca soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere. Prealabil sesizării instanței supreme, se impun, cu necesitate, stabilirea și evidențierea existenței unei legături strânse între maniera de dezlegare a chestiunii de drept, în raport cu interpretările posibile prefigurate și soluționarea cauzei;
 - îndeplinirea condiției ca problema de drept să nu fi fost anterior dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție și să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.
- **punctul de vedere al părților** cu privire la dezlegarea problemei de drept;
- **punctul de vedere motivat al completului de judecată** asupra modului de dezlegare a problemei de drept.

Omisiunea instanței de trimitere de a cuprinde în încheierea de sesizare toate elementele cumulativ prevăzute de lege conduce la respingerea ca inadmisibilă a sesizării, împrejurare care nu este de natură a exonera judecătorul instanței de trimitere de la obligația de a se conforma dispozițiilor art. 2 din O.U.G. 62/2024.

Obligativitatea suspendării cauzelor similare

În condițiile art. 2 alin. (3) din O.U.G. 62/2024, atunci când pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept se află o sesizare pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, **cauzele similare aflate pe rolul instanțelor judecătorești vor fi suspendate până la pronunțarea**

hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

În acest scop, site-ul www.iccj.ro, secțiunea *Structuri jurisdicționale – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept*, subsecțiunea *Dosare sesizări prealabile*, evidențiază Sesizările prealabile formulate în temeiul O.U.G. 62/2024, secțiune actualizată zilnic.

Analiza condițiilor de admisibilitate prin raportare la jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

1. Domeniul de aplicare. Existența unei cauze vizând drepturi salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice sau privind prestații de asigurări sociale, aflate în curs de judecată

- Domeniul de reglementare a acestui act normativ, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 14 iunie 2024, este conturat expres prin dispozițiile art. 1, ordonanța de urgență aplicându-se în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale ori de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, precum și în procesele

privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fondurile publice, indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze. (**Decizia nr. 62/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1277 din 18 decembrie 2024, Decizia nr. 67/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1288 din 19 decembrie 2024**)

- În ceea ce privește domeniul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, la art. 1 se prevede că acest act normativ se aplică în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale ori de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, precum și în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice,

indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze. (**Decizia nr. 42/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1036 din 16 octombrie 2024**)

- Sesizarea de față este fundamentată pe Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, al cărei domeniu de reglementare, conturat prin dispozițiile art. 1, este reprezentat de procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale ori de natură salarială ale personalului plătit din fondurile publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal, precum, și în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice, indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze.

Litigiul dedus spre judecată instanței de trimitere nu se circumscrie însă acestui domeniu specific de reglementare, instanța nefiind investită cu judecarea unei cereri privind stabilirea și plata unor drepturi salariale ale personalului plătit din fonduri publice.

Anexele Legii nr. 153/2017, numerotate de la I la IX, indică personalul plătit din fonduri publice a cărui salarizare o reglementează în mod unitar; au fost create, astfel, în scop de sistematizare, o serie de familii ocupaționale de funcții bugetare [*Învățământ* (Anexa I), *Sănătate și asistență socială* (Anexa II), *Cultură* (Anexa III), *Diplomație* (Anexa IV), *Justiție și Curtea Constituțională* (Anexa V), *Apărare, ordine publică și securitate națională* (Anexa VI), *Administrație* (Anexa VIII) și *funcțiile de demnitate publică* (Anexa IX)].

Anexa VII a Legii nr. 153/2017 cuprinde reglementări specifice personalului din *autoritățile și instituțiile publice* finanțate integral din venituri proprii, aflate în subordinea, sub autoritatea, în coordonarea Guvernului, ministerului și a celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și locale, din cele aflate în coordonarea prim-ministrului, precum și din cele aflate sub controlul Parlamentului.

Societatea Națională de Transport Feroviar de călători C.F.R. Călători S.A. nu are calitatea de autoritate ori de instituție publică, ci este organizată sub forma juridică a societății pe acțiuni.

(...) În dosarul aflat pe rolul instanței de sesizare, reclamantul ocupă un post de execuție (...), neîncadrându-se în niciuna dintre familiile ocupaționale enumerate mai sus. (...) drepturile de salarizare pentru personalul de execuție din cadrul Societății Naționale de Transport Feroviar de călători C.F.R. Călători S.A. sunt stabilite prin contractul colectiv de muncă, fără nicio trimitere la vreun act normativ (...) premisele expuse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu sunt îndeplinite. (**Decizia nr. 65/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1281 din 18 decembrie 2024**)

- Pretențiile deduse judecății se circumscriu unor **drepturi de natură salarială** ale personalului **plătit din fonduri publice**, în sensul art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024. (**Decizia nr. 41/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1056 din 21 octombrie 2024, Decizia nr. 43/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1106 din 5 noiembrie 2024.**)
- Pretențiile deduse judecății se circumscriu **unor drepturi la pensie** ale personalului **plătit din fonduri publice**, în sensul art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024. (**Decizia nr. 53/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1191 din 29 noiembrie 2024**)

**2. Titularul sesizării.
Completul care uzează de
mecanismul întrebării
prealabile să judece cauza în
primă instanță sau în calea de
atac**

completele de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale curților de apel sau ale tribunalelor care sunt investite cu soluționarea cauzelor în ultimă instanță. (**Decizia nr. 55/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1278 din 18 decembrie 2024**)

- Înalta Curte de Casație și Justiție poate fi sesizată și de către completele de judecată investite cu soluționarea cauzelor în primă instanță sau în calea de atac, fiind eliminată condiția sesizării doar de către completele de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale curților de apel sau ale tribunalelor care sunt investite cu soluționarea cauzelor în ultimă instanță. (**Decizia nr. 61/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1274 din 18 decembrie 2024**)
- Este de observat că, spre deosebire de condițiile de admisibilitate ale sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile circumscrise prevederilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în procedura reglementată de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 (...) Înalta Curte de Casație și Justiție poate fi sesizată și de către completele de judecată investite cu soluționarea cauzelor în primă instanță sau în calea de atac, fiind eliminată condiția sesizării doar de către completele de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale curților de apel sau ale tribunalelor care sunt investite cu soluționarea cauzelor în ultimă instanță. (**Decizia nr. 43/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1106 din 5 noiembrie 2024, Decizia nr. 52/2024 nepublicată**)

**3. Existența unei chestiuni
de drept**

○ (...) **îndeplinirea acestei condiții de admisibilitate a sesizării se impune a fi analizată în contextul particularităților procedurii reglementate de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, care are un caracter special și parțial derogatoriu de la dispozițiile de drept comun. Raportat la cauza *pendinte*, se apreciază că problema de drept în discuție prezintă un grad de dificultate ridicat, de natură a justifica intervenția instanței supreme având în vedere că își are izvorul în reglementări nou-intrate în vigoare, iar modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor Legii-cadru nr. 153/2017, în raport cu diferite categorii de sporuri, inclusiv cu sporul pentru condiții de muncă vătămătoare reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 917/2017, a făcut obiectul mai multor decizii pronunțate de instanța supremă în procesul hotărârii prealabile și a recursului în interesul legii, soluțiile adoptate și considerentele ce le-au fundamentat fiind necesar a fi corelate.**

Pe de altă parte, atât motivarea încheierii de sesizare, cât și argumentele prezentate în cadrul opiniilor transmise de curțile de apel conturează riscul unei jurisprudențe neunitare, în această materie fiind deja pronunțate soluții divergente, împrejurare ce demonstrează o dată

în plus caracterul dificil al chestiunii de drept în discuție și necesitatea declanșării mecanismului de unificare a jurisprudenței consacrat prin dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024. (Decizia nr. 52/2024 nepublicată)

- Chestiunea de drept invocată prezintă un grad de dificultate de natură să justifice intervenția instanței supreme, având în vedere că, în această materie, au fost pronunțate soluții divergente asupra problemei de drept. (Decizia nr. 41/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1056 din 21 octombrie 2024; Decizia nr. 53/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1191 din 29 noiembrie 2024; Decizia nr. 60/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1244 din 11 decembrie 2024)
- În sesizările formulate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 trebuie avut în vedere preambulul acestui act normativ în care s-a ținut seama de „faptul că măsurile legislative propuse pot influența pozitiv activitatea instanțelor judecătorești, în condițiile în care, încă dintr-o etapă incipientă, s-ar asigura clarificarea unor chestiuni dificile de drept”. (Decizia nr. 41/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1056 din 21 octombrie 2024, Decizia nr. 43/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1106 din 5 noiembrie 2024, Decizia nr. 53/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1191 din 29 noiembrie 2024)
- Verificând această condiție, Înalta Curte de Casație și Justiție reține că orientările divergente, relevate până în prezent de practica judiciară națională, se datorează impreciziei normelor juridice (...). Se constată așadar că normele juridice aplicabile pot fi interpretate într-o manieră divergentă, posibilitate care a dat naștere deja unei practici judiciare contradictorii. Ca urmare, este îndeplinită condiția unei probleme de drept veritabile, care justifică intervenția instanței supreme în scopul rezolvării sale. (Decizia nr. 61/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1274 din 18 decembrie 2024)

4. Soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere

- În jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, s-a statuat că, prealabil sesizării instanței supreme, se impun stabilirea și evidențierea existenței unei legături strânse între maniera de dezlegare a chestiunii de drept, în raport cu interpretările posibile prefigurate, și soluționarea pe fond a cauzei, întrucât **numai în**

aceste condiții se pot demonstra utilitatea și interesul în promovarea acestui demers. (...) Astfel, în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a statuat că această cerință legală presupune ca **problema de drept să fie esențială, direct incidentă în soluționarea cauzei și raportată la limitele investirii instanței de trimitere (...)**. Cu alte cuvinte, **hotărârea prealabilă trebuie să fie de natură a produce un efect concret asupra soluției ce urmează a fi pronunțată de către instanța de trimitere, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate trebuie să o aibă în cadrul soluționării litigiului, ceea ce presupune ca problema de drept ce face obiectul sesizării să fie direct incidentă pentru soluționarea cauzei (...)**. În acest context, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a decis că nu este îndeplinită condiția în discuție atunci când procedura hotărârii prealabile a fost declanșată pentru a se răspunde unei

probleme de drept ipotetice, chiar dacă ar avea legătură cu materia litigioasă (...), ori atunci când starea de fapt proprie cauzei nu se încadrează în ipoteza normei legale a cărei interpretare se solicită (...). Ca atare, spre deosebire de recursul în interesul legii, pe calea căruia se rezolvă o problemă de drept controversată, într-o manieră abstractă și generală, în cazul hotărârii prealabile, dezlegarea unei chestiuni de drept este una punctuală, adecvată circumstanțelor speței (...).” (*Decizia nr. 42/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1036 din 16 octombrie 2024*)

- În ceea ce privește condiția existenței unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei, se constată că, în concret, aceasta instituie o dublă condiționare: pe de-o parte să existe o chestiune de drept, iar pe de altă parte, **să fie probată legătura necesară între dezlegarea chestiunii de drept identificate și soluționarea cauzei pe fond.** (...) Se constată, totodată, că în raport cu obiectul litigiului, este îndeplinită și condiția referitoare la caracterul esențial al chestiunii de drept pentru soluționarea pe fond a cauzei, întrucât, așa cum rezultă din încheierea de sesizare, plafonarea reglementată de O.U.G. nr. 115/2023 este singurul motiv invocat de pârât pentru menținerea sporului pentru condiții de muncă vătămătoare la valoarea anilor anteriori și neacordarea acestuia în marja procentuală prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 917/2017. (*Decizia nr. 52/2024 nepublicată*)
- Decizia instanței supreme pronunțată în această procedură trebuie să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate trebuie să o aibă în cadrul soluționării litigiului. (*Decizia nr. 64/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1251 din 12 decembrie 2024*)

5. Derogare de la condiția noutății chestiunii de drept a cărei lămurire se solicită

- Se observă că, spre deosebire de condițiile de admisibilitate ale sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile circumscrise art. 519 din Codul de procedură civilă, în procedura reglementată de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu mai este prevăzută condiția noutății chestiunii de drept invocate.

(*Decizia nr. 43/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1106 din 5 noiembrie 2024, Decizia nr. 52/2024 nepublicată, Decizia nr. 61/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1274 din 18 decembrie 2024*)

6. Chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curte de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare

- În urma consultării evidențelor întocmite la nivelul instanței supreme, rezultă că problema de drept supusă dezlegării nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție printr-o altă hotărâre prealabilă și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. (*Decizia nr. 42/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1036 din 16 octombrie 2024*)

- Nu este îndeplinită însă condiția ca problema de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare ori Înalta Curte de Casație și Justiție nu fi statuat asupra ei. Pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a fost înregistrat dosarul (...) ce a avut ca obiect sesizarea cu recurs în interesul legii (...). Așa cum lesne se poate observa, problema de drept este identică cu cea care face obiectul prezentelor sesizări conexe (...). Întrucât cele două mecanisme de unificare a jurisprudenței sunt distinct reglementate de legiuitor, fiecare fiindu-i caracteristice anumite condiții de admisibilitate și un rol procesual propriu, se constată că mecanismul de unificare a practicii judiciare reglementat de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă nu poate fi valorificat atât timp cât condițiile restrictive de admisibilitate nu sunt cumulativ îndeplinite. (*Decizia nr. 56/2024 publicată în Monitorul Oficial nr. 1246 din 11 decembrie 2024*)
- Este îndeplinită condiția ca chestiunea de drept invocată să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. După cum rezultă din adresa (...) emisă de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Judiciară – Serviciul de recursuri în interesul legii, o problemă de drept similară primei întrebări cu care a fost investit completul pentru dezlegarea unei chestiuni de drept se află în analiză în vederea promovării unui recurs în interesul legii. O cerere corespunzătoare nu a fost însă promovată pe rolul instanței supreme.

În ceea ce privește condiția ca chestiunea de drept invocată să nu facă obiectul unei statuări anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, examenul jurisprudențial relevă că Secția de contencios administrativ și fiscal a avut ocazia de a se pronunța în mod repetat asupra problemelor de drept care formează obiectul sesizării. Totodată, din procesul-verbal al ședinței din 27 septembrie 2022 pentru unificarea jurisprudenței, în urma dezbaterilor, judecătorii Secției de contencios administrativ și fiscal din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au exprimat, cu unanimitate, în sensul admiterii acțiunilor reclamantilor având ca obiect (...). Ca urmare, în prezent există asupra chestiunii de drept supuse analizei o practică judecătorească relevantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal. Cu toate că aceasta nu este în mod formal obligatorie în alte cauze decât cele în care au fost pronunțate deciziile respective, nu se poate nega rolul unificator al deciziilor pronunțate în recurs de instanța supremă, în măsura în care acestea relevă o practică judiciară consecventă, în acest sens fiind de altfel dispozițiile art. 126 alin. (3) din Constituție. Condiția de admisibilitate poate fi însă îndeplinită, în măsura în care **condiția nestatuării instanței supreme se referă doar la nestatuarea asupra chestiunii sau problemei de drept într-o altă hotărâre prealabilă anterioară sau într-o decizie pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii.** (*Decizia nr. 61/2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 1274 din 18 decembrie 2024*).